

[Undervisningsministeren]

paragraffen trænger til en tilføjelse, som understreger den kulturelle dimension. Om vi så skal ændre lidt i den formålsparagraf, vi har i dag, ved samme lejlighed, vil tiden vise. Jeg er enig med hr. Ole Vig Jensen i det synspunkt. Jeg sagde også i min tale, at der ikke er noget galt, der er ikke noget, der nødvendigvis skal ud i den nuværende formålsparagraf, men den er mangelfuld, den understreger ikke tilstrækkeligt skolens kulturbærende rolle.

Og så to korte oplysninger til fru Hanne Thanning Jacobsen.

Ferieforlængelsen er ikke årsag til de stigninger i lærerskematimeforbruget, jeg talte om. Derimod har ferieforlængelsen en lille andel i den stigning, som fru Hanne Severinsen talte om, og som var stigningen over de sidste 5-6 år. Det, jeg nævnte, var, at blot i det sidste år er klassekvotienten sat ned fra 17,5 til 17,3, og hvis man i stedet havde øget timetallet, kunne man have fået en ekstra time om ugen både i 4. og 5. og til dels også i 6. klasse.

Afspadseringsaftalen er udtryk for, at man i en periode med stigende lærerarbejdsløshed ville forsøge at hjælpe de arbejdsløse lærere. Den er udtryk for en prisværdig bestræbelse, som der er grund til at tage hatten af for. Det har jeg gjort, både i dag og på Lærerforeningens kongres, men nu er tiden løbet fra den. Lærernes beskæftigelsessituation er bedre, fordi den almindelige beskæftigelsesfremgang også har hjulpet på lærernes beskæftigelse, og der er sket det, at vi i dag i højere grad har blikket åbent for de store ulemper, der er ved denne afspadseringsaftale, nemlig at den gør de små fag, herunder meget ofte også de kreative og humanistiske fag, til skemaudfyldningsfag, fremfor at de går til de lærere, som har lyst til og forudsætninger for at undervise i dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 5 af Ole Vig Jensen (RV) (se foran)

vedtoges enstemmigt med 62 stemmer (KF, V, RV, CD, KRF og FP); 59 (S, SF og VS) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 4 af J. K. Hansen (S) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 37:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Ophævelse af revisionsbestemmelse vedrørende skolefritidsordninger).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 9/10 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

J. K. Hansen (S):

Det lovforslag, vi har til behandling nu, er jo forslag til lov om ændring af folkeskolen om ophævelse af en revisionsbestemmelse, som blev sat ind ved lovens vedtagelse i 1984.

Jeg skal sige, at i Socialdemokratiet har vi hverken lod eller del i denne lov. Vi sagde i betænkningen til lovforslagets anden behandling, at vi måtte afvise lovforslaget som utilstrækkeligt. »Den væsentlige mangel er,« sagde vi dengang, »at der ikke søges skabt indhold og en sammenhæng for barnet i dets hverdag, men at der her alene søges skabt en ren opbevaringsordning.«

Jamen det er jo faktisk det, vi lige har debatteret under den foregående sag, altså under forespørgslen. Vi har bestemt ikke ændret holdning til denne lov. Vi mener stadig væk, det er en dårlig lov. Nu kunne vi jo sige, at hvis vi så bare lod regeringen og andre om det, fik man jo sin lov vedtaget. Vi kan ikke gå med til, at denne revisionsbestemmelse ophæves, men nu forstår vi, at det er kommet lidt bag på ministeren, eller at ministeren har sovet i timen, hvad ved jeg? Vi synes ikke, at de oplysninger, som står i bemærkningerne til forslaget, kan være rigtige, så vi vil godt give ministeren en chance, og den vil vi lægge op til i det kommende udvalgsarbejde. Vi mener, at ministeren kan få lov til at få udsat revisionen til først i oktober måned 1987.

Kirkegaard (KF):

Da lovforslaget var til behandling for 2 år siden, tillod den daværende socialdemokratiske ordfører sig at betegne forslaget som et burhønsforslag, og jeg kan forstå, at hr. J. K. Hansen, der nu er Socialdemokratiets ordfører, fandt det meget nødvendigt at understrege, at Socialdemokratiet hverken havde lod eller del i denne lov. Jeg kan så konstatere, at til gengæld er der mange socialdemokratiske kommuner, der med begejstring har modtaget denne lov og er gået ind i arbejdet. Sidst har vi set Gladsaxe Kommune vedtage at erstatte samtlige deres fritidsordninger med ordninger under denne lov. Det har været en succes, det er gået godt, og derfor er der intet grundlag for at opretholde revisionsbestemmelsen. Vi kan derfor støtte undervisningsministerens forslag.

Hanne Severinsen (V):

Også venstre kan støtte lovforslaget. Der er ingen grund til at begynde at revidere noget, der fungerer godt, og som er i god gænge. Der er brug for at se, hvad kommunerne kommer med af udspil, og der er ingen tvivl om, at i de kommende år vil der komme endnu flere, så vi kan støtte forslaget.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Under udvalgsbehandlingen i maj 1984 vedrørende skolefritidsordninger blev der indsat en bestemmelse om, at vi skulle se på loven i dette folketingsår og foretage en revision på grundlag af erfaringerne. Det er jo ifølge loven overladt til kommunalbestyrelsen efter en individuel vurdering af behovet at fastsætte for det første antallet af medarbejdere, for det andet medarbejdernes uddannelse, for det tredje åbningstiden, for det fjerde lokalernes indretning og for det femte opkrævningen af forældrebetaling. Det er skolenævnet, der fører tilsyn med ordningen, og skolelederen har den administrative og pædagogiske ledelse af ordningen.

Ministeren har ikke fastsat regler for ordningen med følgende 2 begrundelser: der er ikke fremsat ønske om det fra lokal side, og ministeriet har ikke konstateret behov for regelfastsættelse.

Ministeriet har gennemført en undersøgelse af, hvordan ordningen fungerer, ved at stille amtskommunerne en række spørgsmål,

der påviser følgende ved udgangen af skoleåret 1985-86: at 66 kommuner har oprettet 1 eller flere ordninger, at de ikke er oprettet i de 4 store byer, og at der altså i alt i de 66 kommuner er 132 ordninger.

Det fremgår også af bemærkningerne, hvilke børnegrupper der benytter sig af disse ordninger, og vi kan se, at vægten ligger på børnehaveklasse, 1. og 2. klasse.

Disse oplysninger, som ministeren har indhentet, får ham til at foreslå, at revisionsbestemmelsen bliver ophævet, og det får mig til at spørge: hvordan lyder spørgsmålene til amtskommunerne, siden svarene vedrørende personalets uddannelse, elevtal, åbningstider, forældrebetaling osv. helt åbenbart ikke kan bruges til noget som helst?

Det fremgår også af bemærkningerne, at der er lavet et skøn over stigningen i det skoleår, der startede 1. august 1986, på ca. 20 pct. Jeg vil gerne spørge, om det tal er checket hos kommunerne, og om det holder.

Efter hvilke principper, vil jeg også godt spørge om, konkluderer undervisningsministeren efter at have erkendt, at undersøgelsen hviler på et spinkelt grundlag, at »der ... efter undervisningsministeriets opfattelse ikke er tvivl om, at den decentrale ordning ... i princippet er den rigtige, og at den bliver udnyttet efter hensigten ...«. Det forekommer mig at være en noget ulogisk konklusion.

Ved at foreslå revisionsbestemmelsen ophævet afskæres Folketinget fra muligheden for at vurdere, om hensigten med denne paragraf har virket, og for at tage stilling til de erfaringer, man får i kommunerne. Det var en forudsætning i 1984, at loven skulle vurderes og revideres. Jeg synes, ministeren skylder Folketinget et udspil. Vi må forlange nogle minimumsnormer og nogle krav indført på området. SF håber, at der under udvalgsarbejdet vil vise sig et flertal for at indsætte en ny revisionsbestemmelse, der falder meget snart.

Ole Vig Jensen (RV):

Det Radikale Venstre har et medansvar for, at denne sag nu er til behandling, idet vi bl.a. plæderede for, at der kom en revisionsparagraf ind, endda også efter så kort tid, som tilfældet er.

[Ove Vig Jensen]

Nu foreslår undervisningsministeren, at man forlænger den gældende lovgivning tidsubegrænset, og hertil vil jeg sige, at vi vil gerne på nuværende tidspunkt have lov til at forbeholde os ret til at indsætte en revisionsbestemmelse igen. Det må afhænge af udvalgsarbejdet, idet der er en del ting, vi gerne vil have nærmere belyst under arbejdet. Vi er stærkt tilhængere af, at det nu er en realitet, at der kan etableres skolefritidsordninger, og også af, at der er en udstrakt frihed for kommunerne til at prøve at indrette det hensigtsmæssigt og fornuftigt i forhold til de lokale behov.

Men der er en række forhold, som ikke er belyst ordentligt. I hvert fald er vi opmærksom på, at der steder rundt omkring i landet etableres skolefritidsordninger, der ikke bare tilnærmelsesvis lever op til de henstillinger, som blev givet i forbindelse med etableringen af ordningen.

Det gælder fritidsordningens medarbejdere og deres forhold til skolens medarbejderkreds i øvrigt. Det gælder skolenævnets muligheder for også at blive inddraget i arbejdet med udformningen af skolefritidsordningerne. Og mere kunne nævnes.

Men alt det synes jeg vi skal prøve at få belyst nærmere under udvalgsarbejdet, og så vil vi som sagt se, om ikke det er nødvendigt og rigtigt – det tror vi det er – at sætte yderligere en revisionsbestemmelse ind, sådan at vi får en lidt længere periode, før vi på ny mere grundigt vurderer denne ordning.

Jeg skal i øvrigt også henvise til, at der, så vidt jeg ved, er nogle pilotprojekter i gang, hvor nogle ungdomsorganisationer har etableret sig i et samarbejde med skolefritidsordninger. Disse projekter er endnu ikke tilendebragt og endnu mindre bearbejdet, så også af hensyn til dette arbejde kan vi med god grund vente til et senere tidspunkt med at foretage en lidt nøjere vurdering af skolefritidsordningens virkning.

Bente Juncker (CD):

I lovforslagets bemærkninger opgives der nogle resultater af en undersøgelse af de etablerede skolefritidsordningers indretning. Kun i knap en fjerdedel af landets kommuner har man oprettet disse ordninger, og det kan ikke overraske, at tilbuddet hovedsagelig gives til elever på de yngste klassetrin. Kun i

få tilfælde omfattes samtlige folkeskolens klasser.

Den livlige debat, der for øjeblikket er i gang om emnet børneliv, peger gang på gang på problemet opsplittedhed og manglende sammenhæng i børns hverdag. Derfor kan det undre lidt, at man ikke i et større antal kommuner er gået ind på at prøve pasning og undervisning under samme tag. Jeg tror dog, at disse tanker vil brede sig, og jeg tror, at man på et tidspunkt må tage en debat, der fører til fastlæggelse af regler for fritidsordninger under skolens tag. Det er klart, at man i den forbindelse kommer til at beskæftige sig med fremtidens udformning af daginstitutionsområdet i det hele taget, ligesom forholdet mellem de implicerede faggrupper også vil kræve en diskussion.

Den debat, som vil kræve tid, kan modes, bl.a. gennem de erfaringer, som den gældende helt decentrale ordning efterhånden vil give i større omfang.

Vi kan derfor i Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis grupper støtte undervisningsministerens forslag om at afvente den videre udvikling, før man indfører nærmere regler.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

VS bryder sig ikke om skolefritidsordningerne. Der er ofte dårligere normeringer, der er ikke uddannet personale, og vi har hørt om, at der ofte er dårlige lokaleforhold. Kort sagt, de fungerer ikke sådan, som f.eks. fritidshjemmene fungerer. Vi synes derfor ikke, at revisionsbestemmelsen skal ophæves.

Når man læser bemærkningerne, ses det da også helt klart, at ukendskabet til, hvad der foregår rundt om, er stort. Det har ikke været muligt generelt at fastslå, hvilke åbningstider der er de mest udbredte. Det har ikke været muligt at sige, hvad forældrebetalingen er. Angiveligt er det, fordi man opgør det meget forskelligt. Det er heller ikke muligt at finde ud af, hvilken uddannelse eller ikke uddannelse de, der arbejder dér, har. Vi mener derfor, det er nødvendigt, at der er en revisionsbestemmelse, så man kan få ordningen enten væk eller taget op til revision på et tidspunkt.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

[Undervisningsministeren]

Jeg vil gerne sige tak for modtagelsen af dette forslag. Man kan konkludere følgende: et stort flertal mener, at disse skolefritidsordninger er kommet for at blive. Tilbage står 2 spørgsmål. Det ene er: skal vi tage denne paragraf i folkeskoleloven op til revision et af de nærmeste år, eller skal vi lade det være op til de til enhver tid siddende partier her i Folketinget at bringe sagen på Folketingets dagsorden? Det er den ene diskussion. Jeg mener det sidste, andre har talt for det første.

Den anden diskussion går på: skal vi lave et regelsæt på dette område, eller kan vi sige, at det kører tilfredsstillende uden regler?

Jeg er ganske klar over, at Folketinget vil bede om, at jeg besvarer ganske mange spørgsmål om, hvordan det egentlig foregår, hvordan man lever op til det ene og det andet, som blev sagt, da vi lavede ordningen for to år siden, og når jeg har besvaret de spørgsmål, håber jeg, at man også vil støtte regeringen i, at vi ikke behøver at udfærdige regelsæt. Vi skulle trods alt gerne afbureaukratisere og regelsanere og styrke det lokale selvstyre. Skulle vi så ikke også på dette felt kunne bevare den tillid til kommunerne, som de efter min mening ikke har svigtet de sidste 2 år?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om ændring af skattekontrolloven. (Oplysningspligt for visse B-indkomster og oplysningspligt og skattemæssige regnskabskrav for visse fonde og foreninger m.v.).

Af ministeren for skatter og afgifter (Foighel).

(Fremsat 29/10 86).

Lovforslaget sattes til forhandling

Forhandling

Tastesen (S):

Vi kan i Socialdemokratiet give tilslutning til det forslag om ændring af skattekontrolloven, der her er fremsat. Det betyder på en række områder udvidet oplysningspligt, og det fører til det, der står et sted: administrativ lettelse for skattemyndighederne og en provenumæssig gevinst. Det er jo 2 gode formål, som vi klart kan tilslutte os.

Det, vi kan undre os over, er, at ministeren ikke er gået længere endnu, når vi tænker på den nervøsitet og usikkerhed, der gør sig gældende hos de kommunale skattemyndigheder over for, hvordan man skal klare det pres, der kommer med merarbejde ikke alene i forbindelse med skattereformen, som vi jo i Socialdemokratiet har en væsentlig lod og del i, men også i forbindelse med kartoffelkuren, som vi bestemt ikke har hverken lod eller del i. Det bliver en tung lod for skattemyndighederne at skulle administrere denne kartoffelkur ved siden af alt det andet arbejde, de har, og når Folketingets flertal i sin mangel på visdom nu har vedtaget disse ting så tilfældigt, som det er sket, kunne man dog gå det skridt længere at sige, at banker og sparekasser fik indberetningspligt om den rente, som skal betales. Man kunne lette skattemyndighederne for et væsentligt kontrol- og undersøgelsesarbejde, hvis man pålagde banker og sparekasser en differentieret indberetningspligt vedrørende forbrugslån, erhvervslån, boliglån, studielån og så denne Storm P.-pensionsordning, som Det Radikale Venstre fik igennem for det ene års vedkommende.

Det ville være en væsentlig lettelse, hvis det kom med i loven, og mit spørgsmål til ministeren skal derfor være: var det ikke en god idé at lægge en del af den byrde med hensyn til indberetningspligt, som ellers ville ligge meget tungt på skattemyndighederne, over på banker og sparekasser, når man nu engang har vedtaget disse ting? Jeg synes, at man skulle tænke sig godt om i den sag, for vi mener faktisk, at det er på kanten af skattereformen at pålægge skattemyndighederne